

VKB
kerkrentmeesters

**Classis Overijssel
Flevoland**

Dinsdag 10 juni 2025

VKB
kerkrentmeesters

Hoe zet je kerkrentmeesterlijk geld ondernemend in?

- 1) Over welk geld hebben we het eigenlijk? En welk type ondernemerschap?
- 2) Remmende factoren op het ondernemerschap in de kerk
- 3) Stimulerende factoren voor het ondernemerschap in de kerk

Definities: wat is kerkrentmeesterlijk geld?

Geld dat onderdeel uitmaakt van de jaarrekening inclusief balans en vermogenspositie van het college van kerkrentmeesters.

Dus in principe niet de gelden die onderdeel zijn van aan de kerk gelieerde maar zelfstandige stichtingen, of van het college van diakenen.

Stellingname: juist ook diaconale gelden zijn nadrukkelijk in beeld om meer ondernemend voor kerk en samenleving in te zetten.

Definitie: Wat betekent ondernemend inzetten?

Ondernemend is hier een eigenschap.

In een kwaliteitenspel is dit een omschrijving van ondernemend

*Ondernemend zijn houdt in dat iemand **initiatiefrijk** is, **kansen ziet** en deze **actief najaagt**, vaak met een **bereidheid om risico's te nemen** om een **doel of visie te bereiken**.*

*Ondernemende mensen zijn vaak **innovatief** en zoeken naar **nieuwe manieren** om **problemen op te lossen of waarde te creëren**.*

Definities: Wat betekent ondernemend inzetten?

Terug naar meer kerkelijke taal, namelijk pro-actief kerkbeheer.

Wat is daarvoor nodig?

- *Duidelijke visie en doel*
- *Helderheid over de eigen situatie (meer dan jaarcijfers, eerder prognoses)*
- *Betrokkenheid op de situatie nu en straks.*

Kortom: een soort cockpit waardoor de kerkenraad de koers kan bepalen, dan wel houden.

- 1) *Gebrek aan een duidelijk doel of visie → wie zijn wij?*
- 2) *Gebrek aan duiding van de huidige en toekomstige situatie →
inzicht nodig (data)*
- 3) *Onvoldoende in verbinding met (nieuwe) doelgroepen.*
- 4) *Gebrek aan risico's durven nemen → Controle willen houden →
krimp wordt dan kramp. Argument: het is geld van de
gemeenschap.*
- 5) *CCBB onbedoeld een remmende factor (vb. solvabiliteitsverklaring)*
- 6) *Demografie van de kerk*

Richtlijnen voor solvabiliteitsverklaring hebben in een situatie van krimp versterkend effect gehad.

- a. Kan de gemeenten volgens de meerjarenraming de aangevraagde formatie **8 jaar lang** betalen. Hierbij kan ook het vermogen worden ingezet. Er moet ook na 8 jaar zicht zijn op het kunnen doorbetalen van de predikant gedurende **tenminste 3 jaar**, zonder dat de gemeente in de financiële problemen komt.
- b. De toelichting op de meerjarenraming en de onderbouwing van de meerjarenraming **in relatie tot het beleidsplan van de gemeente** moeten voldoende vertrouwen geven dat de meerjarenraming wordt gerealiseerd.

Het CCBB zal dit beoordelen aan de hand van de kennis die het heeft van de gemeente en/of door middel van één of meer gesprekken met de gemeente.

- 1) *Gebrek aan een duidelijk doel of visie → wie zijn wij?*
- 2) *Gebrek aan duiding van de huidige en toekomstige situatie →
inzicht nodig (data)*
- 3) *Onvoldoende in verbinding met (nieuwe) doelgroepen*
- 4) *Gebrek aan risico's durven nemen → Controle willen houden →
krimp wordt dan kramp. Argument: het is geld van de
gemeenschap.*
- 5) *CCBB onbedoeld een remmende factor (solvabiliteitsverklaring)*
- 6) *Demografie van de kerk*

Demografische trend Protestantse Kerk in Nederland

- 42% belijdend lid, 47% gedoopt, 11% overig (totaal 1.387.000 leden)
- Verlies van 58.000 leden per jaar (gemeten vanaf 2014, -3,4%)
- Gemiddelde leeftijd is 53 jaar oud
- Boven de 55 jaar meest belijdend lid, onder 55 jaar meer dooplid
- Grootste leeftijdscohort: 75-79 jaar
- 75+ betreft 300.000 leden, dus over 10 jaar....
- 65-75 jaar 210.000 leden, dus over nog eens 10 jaar...

Predikantentekort (maar geldt ook voor andere functies)

- Van alle predikanten (1358) is 70% man en 30% vrouw.
- De gemiddelde leeftijd is 55 jaar
- 53% van de predikanten is 57 jaar of ouder; 8% is 67 jaar of ouder.
- Predikanten zijn werkzaam in 1051 gemeenten, dus 72% van alle gemeenten beschikt over een eigen predikant.
- Aantal gemeenten daalt jaarlijks met 20 gemeenten (fusie of opheffen)
- Leeftijdsopbouw van kerkelijk medewerkers (kosters ed) en pastoraal werkers toont eenzelfde beeld.

Demografie PKN

Instandhoudingsopgave religieus erfgoed

2024: 2000 protestantse kerkgebouwen, jaarlijks sluiten 75 kerkgebouwen.

2034: schatting 1 250 protestantse kerkgebouwen

Wat betekent het verlies van 750 vierplekken voor de kerkelijke en maatschappelijke presentie?

Feiten:

1 op 4 kerkgangers gaat na een sluiting niet meer naar het andere gebouw.

1 op 5 kerkgangers haakt af na een fusie van gemeenten.

Ondernemerschap vraagt ook om een klimaat waarin dit kan gedijen

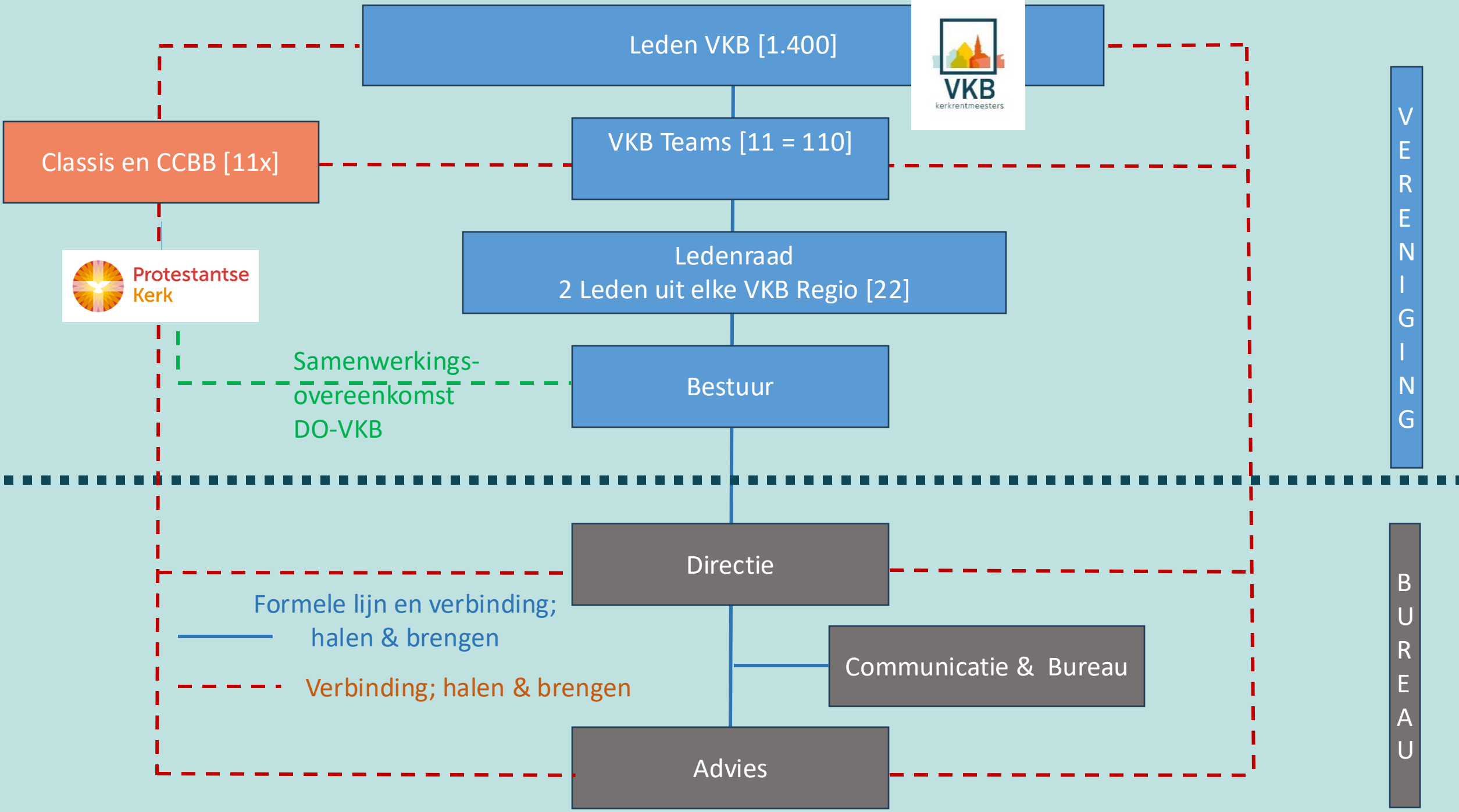
- 1) Formuleer heldere doelstellingen, doseer ook, dus niet alles tegelijk. Werk met het eindplaatje voor ogen de start uit.
- 2) Kosten gaan voor de baten uit... investeringen gaan niet vanzelf: tijd, geld en energie. Maar ook: durf voor elke nieuwe activiteit een businessplan te maken.
- 3) Stimuleer een klimaat van ondernemen: zorg voor een begroting met ruimte voor (nieuwe) initiatieven. Of anticipeer op de toekomst met de regel 80-10-10.
- 4) Creëer een regelarme omgeving → proefplaats/pilot/project → niet iedereen hoeft over alles mee te praten. Maar geef duidelijke richtlijnen.
- 5) Vergroot de kring van betrokkenheid (ook financieel). Zet in op andere verdienmodellen of manieren van geven.
- 6) $1+1 = 3$ → de kracht van synergie (Stephan Covey), dus zoek medestanders.
- 7) Betrek mensen bij je plannen, ook van buiten de kerk, verrassend bereidheid.

Bijbels fundament: Mattheüs 25:14-30 gelijkenis van talenten

- 1) Durf te investeren → niet uit angst gedreven handelen (in de grond stoppen)
- 2) Geld naar de bank tegen rente brengen is prima alternatief en geen zonde.
- 3) Gods goede gaven inzetten zorgt voor groei van deze gaven.
- 4) De groei uit de gelijkenis vraagt om een vierde dienaar....
- 5) Maar vooral: wij krijgen de assets van de Heer in handen, om goed te doen in de tijd dat de Heer in het buitenland is. Laten we de middelen daar dienstbaar aan laten zijn!

GESPREK - Hoe zet je kerkrentmeesterlijk geld ondernemend in?

VERENIGING

BUREAU

Formele lijn en verbinding;
halen & brengen

Verbinding; halen & brengen

Samenwerkings-
overeenkomst
DO-VKB

Bestaansrecht VKB
continueren door
zichtbaarheid te vergroten,
dichtbij de KRM te zijn en
waarde te creëren

door in verbinding
te zijn met onze
leden, de colleges
van KRM

en proactief lokale
en regionale
behoefte op te
halen

waardoor bureau Dordrecht
wordt gevoed om kennis
door te ontwikkelen en te
delen, webinars te
organiseren, adviestrajecten
te faciliteren en (digitale)
communicatie in te richten

De 5 uitdagingen van VKB 3.0

- 1) Bemensen regionale teams met teamleider en de 1^e contacten leggen met een aantal colleges van KRM
- 2) Opbouwen contacten met classis(predikant) en CCBB
- 3) Aanpassen governance (randvoorwaarde)
- 4) Faciliteren regiobijeenkomsten (start met 1x per jaar)
- 5) Opzetten pool *Pro deo profs* (op een later tijdstip)

Zo maken wij ons sterk voor jouw kerkbeheer

Advisering
en collectieve
diensten

VKB Academy

VKB App

Kennisbank

Partnernetwerk

Magazine

Podcastserie
Collectieve Wijsheid

www.kerkrentmeester.nl

VKB
kerkrentmeesters

**Classis Overijssel
Flevoland**

Dinsdag 10 juni 2025